

NAUJIENOS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXII

Price 15c

Chicago, Ill. — Pirmą dieną — Wednesday November 2 1977

Nr. 257

RUSAI IŠARDYS BELGRADO KONFERENCIJĄ

JAV VETAVO AKONOMINES SANKCIJAS PRIEŠ PIETŲ AFRIKOS VYRIAUSYBĘ

Nenori leisti pirkti ginklų, bet neleis taikyti visam kraštui skaudžių ekonominių sankcijų

NEW YORK, N. Y. — Afrikos valstybės pasiūlė Jungtinėms Tautoms pritaikyti ekonomines sankcijas prieš Pietų Afriką, bet Amerika uždėjo savo veto. JAV sutinka uždrausti Pietų Afrikai pardavinėti ginklus šesiu mėnesių laikotarpyje, bet nenori taikyti ekonominių sankcijų. Amerikiečiai bijo, kad ekonominių sankcijų taikymas pakenks Pietų Afrikos gerbūviui ir visai su-
graudina dabartinę vyriausybę. Amerikiečių poziciją šiuo atveju palaikė Didžioji Britanija ir Prancūzija. Jungtinės Tautos ejo smarkūs debatai dėl Pietų Afrikos nuolatinio vilkinimo, bet Pietų Afrikos vyriausybė kitai galvoja. Premjeras Vorster nenori, kad kiltų maištas krašte. Jis nori paruošti juodaodžių įstatymus gerbti, o tikrai vėliau leisti jiems kraštą valdyti.

Britų svaras pradeda atsigaivinti

LONDONAS, Anglija. — Pirmą kartą tarptautinėje rinkoje britų svaras ne tik atsilaukė, bet pirmadienį jo vertė pakilo net 7 centais. Nuo 1976 metų balandžio mėnesio svaras vertė vis smulko. Neatrodė, kad jis atsigaivins, bet pirmadienį rinkoje jis pasitaisė net 7 centais. Daugeliu nustebino Amerikos dolerio nuolatinis kritimas. Europos pinigų rinkoje doleris dar nukrito keliais centais. Pirmą smūgį Amerikos doleriui krito Japonijos jenos sustiprėjimas. Matyti, kad stipresnis japonų vienetas palie-
tė ir svarą.

AUKŠČIAUSIA TELEVIZIJOS ANTENA

MLS televizijos stotis planuoja pastatyti naują TV-350 pėdų aukštumo anteną ant naujojo Sears dangoraižio, kuri turės 1454 pėdas aukštumo, tačiau WLS turės pasaulinio aukščio, bus jau tik trečiojo aukščio, nes turės 1804 pėdas, o Toronto, Ont., turi stoti visa pėda aukštesnė — 1805 pėdų. Antenos viršum Sears pastatymas kaštuos tarp 2 ir trijų milijonų dolerių. Per ją transliuos kanalas 7.

KARAS SAHAROS DYKUMOJE

Alžyras atsiskė tarpininkauti buvusios ispanų Saharos konflikte, kur paties Alžyro remiami revoliucionieriai kovoja dėl nepriklausomybės nuo Maroko ir Mauretano. Polisario Fronto partijos Saharos sukilėliai pranešė, kad sudavę skaudžius smūgius Mauretano ir Maroko kari-
nėms pajėgoms, jie nuo šiol nepaliaus kovoti, kol Sahara atgaus visišką nepriklausomybę.

— Izraelio darbininkai paskelbė streiką aerodrome, kai vyriausybė atsisakė pakelti atlyginimą. Prekėms pabrangus, darbininkai negali prasimaistinti. Izraelio valdžia viską skiria apsiginklavimui.

Drėgnas, gali lyti
Saulė teka 6:29, leidžiasi 4:45

Watergate nuteistieji nebegalės advokatauti

Du Watergate skandalo byloje apkaltintieji kaip stambiausios figūros — buvęs general prokuroras John Mitchell ir Baltųjų Rūmų aukštasis pareigūnas John D. Ehrlichman, abu tebesėdi federaliniame kalėjime, nebegalės praktikuoti advokaturėje, kai atkaltė savo terminus išėis į laisvę. Aukščiausias Teismas pirmadienį juos abudu išbraukė iš advokatų profesijos. Mitchell jau anksčiau neteko teisės praktikuoti advokaturą New Yorke, o Ehrlichman Kalifornijoje.

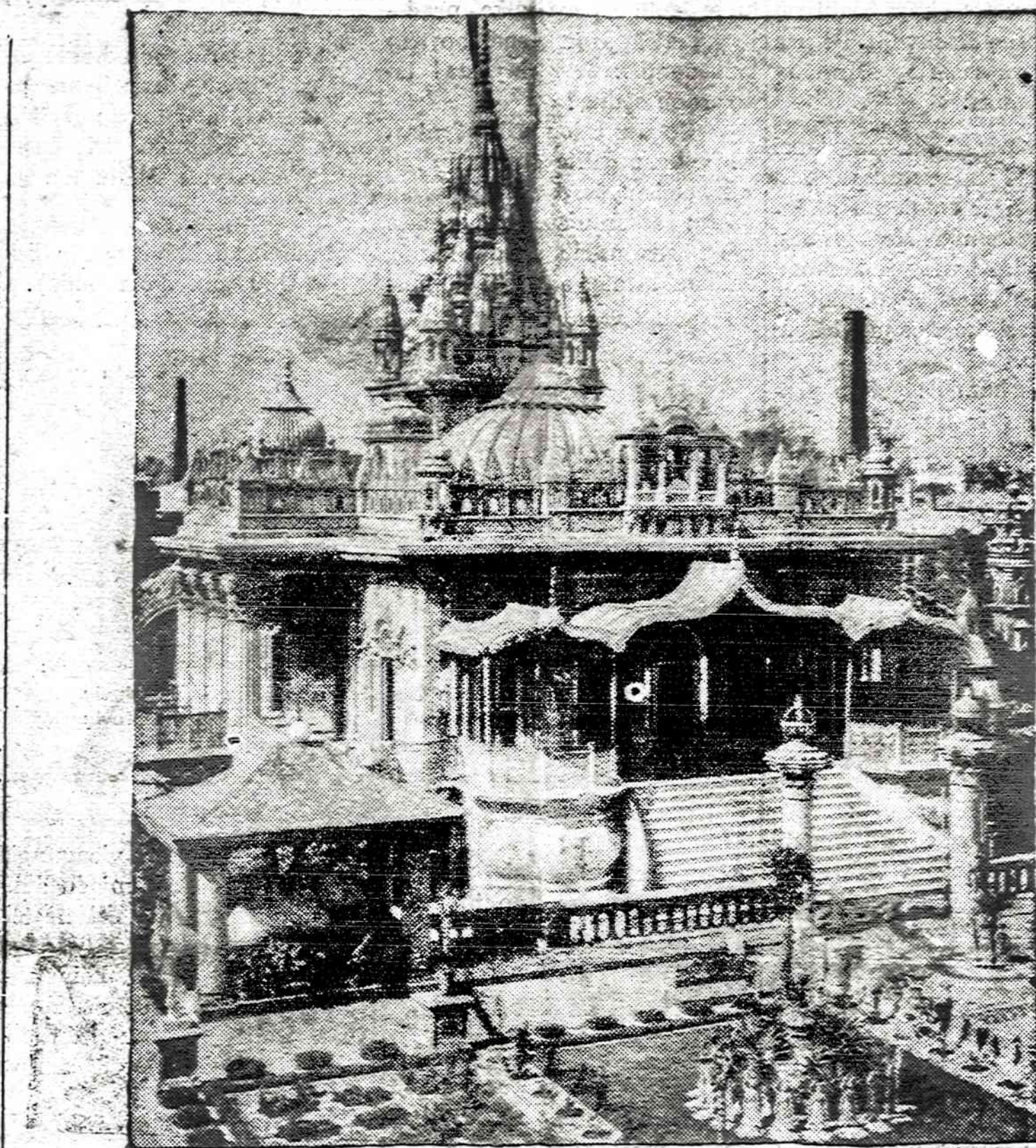
Toronto žmogvagiui nesisekė

TORONTO, Ont. — Skautų uniforma apsirėngęs pavienis plėšikas praėjusį savaitgalį apipilė North Toronto banką ir apie 13 valandų užvaldė lėktuvą su 26 keleiviais, kuriuos iki pusiaunakčio išlaikė savo įkaitais, apsigalvojęs atidavė policijai savo M-1 karabiną ir pats save. Išskiriant ke-
liolika valandų trukusią keletą baimę, niekas nenukentėjo. Piktadarys Paul Virtanen su kitu sėbru šeštadienį apipilė vieną vaistinę, paėmė \$800, bet policijai vieną jų sugavus, antrasis Paul Virtanen pabėgo ir greičiausiai pasiekė aerodromą, bandė pabėgti lėktuvu.

GYVYBES KAINA TERO RYSTĖS GADYNEJE

CHICAGO. — Miesto šiaurinėje dalyje gyvena Robert Shipple, 30, ir jo žmona Patricia, 30, išėjo pasivaikščioti ir kai praėjo pro namą 447 North Malden skersgatvyje, priėję, ne žodžio neištardę pradėjo žiauriai mušti, o permušus prie žemės — spardyti kojomis ir kada atrodė, kad abudu nebegyvi, žudikai nieko nepaėmė prasišalinę. R. Sh. tebevežamas į ligoninę — mirė, o jo žmona ligoninėje, rodos, gali pasveikti.

— Prezidentas Carter labai susirūpinęs dolerio kainos nukritimu Europos rinkose. Jis ruošia priemones atstatyti aukštą dolerio vertę.

Paveikslė matome pačią gražiausią Jain maldyklą Indijoje, Kalkutoje. Ji pastatyta prieš šėis šimtus metų, bet dar ir šiandien yra stipri. Joje nuolat lankosi jauni ir seni, kad galėtų susikaupti ir ramiai pagalvoti apie svarbiausius klausimus.

BUVĖS CIA VIRŠININKAS RICHARD HELMS PRISIPAŽINO KALTU

Jis padarė netikslius pareiškimus kongreso komitetams, todėl ir turi aiškintis

WASHINGTON, D. C. — Buvęs CIA direktorius Richard Helms patrauktas teisman už neteisėną liudijimą kongreso komitetams apie teiktą paramą kelioms bendrovėms. Keli geri jo draugai patarė neprisipažinti kaltu, bet ir nesiaiskinti. Tokia pozicija teisėjui pasako, kad jis prisipažįsta kaltas. Tada nereikės jam eiti į priekiusių teismą ir priklausys nuo teisėjo, kuris svarsto visą bylą. Kiekvienam aišku, kad jis pinigų davė ne asmeniškai išskaičiavimais, bet valstybiniais. Visas Washingtonas labai atidžiai seka šią bylą, nes nuo jos sprendimo riksusis ir žemesnių tarnautų bylos. Šios bylos eiga seka ir užsienio diplomatai. Helms buvo CIA viršininkas, o kai pasitraukė, tai buvo paskirtas Amerikos ambasadorium Iranė. Dabar jis pasitraukė.

Mirė Lawrence Kimpton, universiteto kancleris

CHICAGO, Ill. — Vakar Chicagoje mirė pramonininkas ir mokslininkas Lawrence Kimpton, buvęs Chicagos universiteto kancleris. Jis mokojo įvairių turtingus biznierių ir plieno bendroves skirti universitetui reikalingas sumas, kad šis mokslo įstaiga ne tik stovėtų reikalingoje mokslo aukštumoje, bet visą laiką žengtų kelis žingsnius pirmyn. Universitetas yra apėjęs daug galvojančių mokslininkų, kurie pastatė Ameriką mokslo ir pramonės priekakyje. Kimpton buvo įtikinantis kalbėtojas, studentai jį mėgo.

— Trečiadienio sovietų spauda kaltina JAV dėl Konstantino Varvarovo padarytų pareiškimų. Varvarovas dabar yra diplomatinėje JAV tarnyboje, o ru-

Pakistane įvyks visuotiniai rinkimai

ISLAMABADAS, Pakistanas. — Diktatorius Mohamed Ul Haq paskelbė, kad Pakistanas visdėlto bus praversti rinkimai. Savo laiku jis buvo paskyręs rinkimus dieną, bet vėliau ją atšaukė. Vakar jis ir vėl paskelbė, kad rinkimai bus vienu mėnesiu vėliau, kai bus baigti visi pasitarimai. Jis tvirtina, kad nori visame krašte praversti laisvų rinkimų, bet nenori, kad laimėtų Zulfikar Bhutto, kurį Ul-Haq pakvietė štabo viršininko pareikoms.

Kurį laiką šis karys klausė premjero, bet vėliau jis pats nuvertė Bhutto vyriausybę ir pradėjo vaikioti buvusį premjerą po teismus. Abiejuose teismuose jis jau buvo išteisintas, nes nebuvo jokių įrodymų apie jo nusikaltimus. Kada rinkiminiai pasiruošimai bus baigti tuo tarpu dar niekas nepaskelbė.

— Finansų sekretorius Michael Blumethal buvo sustojęs Izraelyje, bet Izraelio vyriausybė narijai labai šaltai jį sutiko. Jeruzalės meras nenorėjo jam paties miesto parodyti. Tuo tarpu Saudi Arabijoje jis buvo šilčiau sutiktas. Jis pasirašė naują sutartį saulės energijai išnaudo-
ti.

— Sovietų valdžia davė didelę kiekį naujų ginklų etiopiečiams, kurie tikisi sustabdyti Somalių partizanų žengimą pirmyn. Somaliečiai planuoja, koku būtu jie galėtų atimti iš etiopiečių rusų atvežtus ginklus.

DRAUDŽIA KELTI VIEŠUMON EAKTUS APIE PAGRINDINIŲ TEISIŲ LAUŽYMĄ

Negali pakęsti, kad laisvosios tautos kaltiną Sovietų Sąjungos valdovus

BELGRADAS Jugoslavija. — Sovietų delegacijos pirmininkas ir atstovai išpėjo Belgrado konferencijos dalyvius nekaltinti Sovietų Sąjungos dėl pagrindinių žmogaus teisių laužymo. Jeigu teisių laužymo faktai ir toliau bus keliami, tai gali iširti Belgrado konferencija, pareiškę sovietų delegacijos atstovai Boris Sedov. Visi žino, kad Sovietų Sąjungos valdovai laužo pagrindines žmogaus teises kiekvieną dieną, tačiau Sovietų atstovai Belgrade negali pakęsti, kai tie faktai jiems primenami.

— Prancūzijos, Didžiosios Britanijos, Kanados ir kitų valstybių toks atkaklus Sovietų Sąjungos puolimas dėl pagrindinių žmogaus teisių laužymo gali išardyti šią naudingą ir gerą konferenciją, — pareiškę Sovietų delegacijos pirmininkas Juri Voronovas. Sovietų valdžia niekad nemanė, kad visa eilė valstybių taip atkakliai puls Sovietų Sąjungą.

— Toki griežti pareiškimai, nukreipti prieš vieną valstybę, — pareiškę Sovietų delegacijos narys Boris Sedov.

— Jeigu šitie puolimai prieš Sovietų Sąjungą bus tęsiami, tai jie gali visai išardyti šią konferenciją, — posėdin susirinkusiems komisijos nariams pareiškę Voronovas, suvažiavusiems delegatams, patikrinti, kokia pažanga padaryta nuo 1975 metų konferencijos Helsinkyje.

— Mes čia atvažiavome statyti bendradarbiavimo, saugumo ir draugingumo tiltų, — toliau tęsė Voronovas, — bet labai sunku statyti, kai statytojai nuolat yra puolami. — Labai sunkiai teko dirbti ištisą dešimtmetį ministeriams, diplomatams ir tūkstančiams žmonių, kad galėtume pasiekti šios vietos, kurioje dabar esame.

Sedovas pridėjo, kad 35 valstybių konferencija gali iširti, jeigu tie puolimai dėl pagrindinių žmogaus teisių Sovietų Sąjungoje nebus nutraukti. Iš Sedovo kalbos susidarė įspūdis, kad Sovietų delegatai gali padaryti griežtą pareiškimą ir išeiti. Bet kiti diplomatai, pažįstantieji dabartinius sovietų valdovus nemanė, kad Sovietų atstovai išeitų iš Belgrado konferencijos, Sovietų Sąjungai visa tai labai brangiai kainuotų. Sovietų diplomatijai tai būtų didžiausias pralaimėjimas. Paruošiamuose šios konferencijos darbuose rusai kels kartus padarė panašius pareiškimus, bet iš konferencijos jie visdėlto nepasitraukė. Jeigu jie išeitų, tai Maskvai aišku, kad visi Helsinkio susitarimai būtų beverčiai.

Pirmuosius puolimus kirtė Amerikos atstovai, bet paskutiniai dienos amerikiečiai daugiau faktų nebekelia. Arthur Goldbergas laukia pabaigos, kad galėtų padaryti išvadas ir pasiūlyti priemones toms negerovėms šalinti. Šiomis dienomis skaudžiausią smūgį sovietų ir čekų valdžioms kirtė Prancūzijos atstovai. Jis paklausė, kodėl Rusijos ir čekoslovakijos rašytojams neleidžiama spausdinti savo veikalų? Nei vienas sovietų atstovas negalėjo įtikinančiai atsakyti į šį klausimą.

Kavos kainos mažėja, tik ne krautuvėse

WASHINGTON, D. C. — Amerikos kavos didmenų kainos šiek tiek sumažėjo, bet tas kainų mažėjimas nei kiek neatpigino kavos kainų Amerikos krautuvėse. Kavos kanos labai išliko. Gyventojai vis dėlto brangiau moka, nes jie prie kavos yra pripratę. Buvo keli pasiūlymai kavos pakaitalams, bet iki šio momento nerasta nei vienas, kuris tokia me laipsnyje patemptų žmogaus nervus. Atrodė, kad kainos galės kiek sumažėti tik tai metų pabaigoje arba ateinančių metų pradžioje. — Kavos derlius buvo geras.

Pataria sumažinti bedarbių skaičių

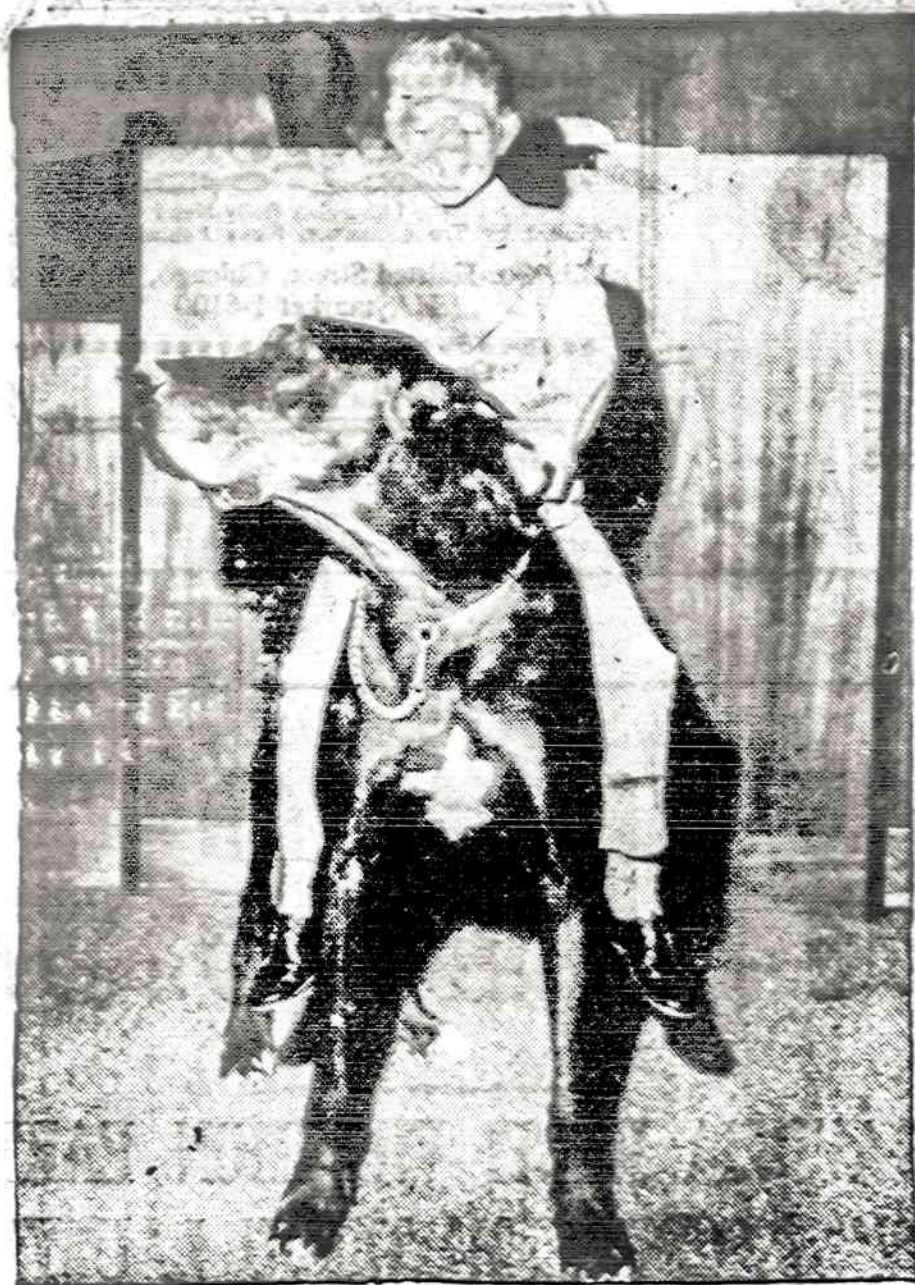
WASHINGTON, D. C. — Sen. Edward W. Brooke pataria imtis priemonių nedarbai Amerikoje sumažinti. Jis yra įsitikinęs, kad dabartinis toks lėtas periodas pasibaigs, kai kiekvienas gyventojas turės daugiau pajamų. Jam atrodo, kad vyriausybė turėtų imtis didelių projektų ir duoti žmonėms darbą. Jeigu toks neaiškus periodas užsities, tai krašto ūkis gali dar labiau pablogėti. Viešieji darbai padėjo anksčiau. Brooke mano, kad šis problemos sprendimas galėtų padėti sustiprinti ūkio reikalus.

TEISEJAS SIRICA PASITRAUKE PENSIJON

John J. Sirica, kurio vardas pagarsėjo, sėkmingai išnarpilijęs didžiausią skandalą JAV-bių istorijoje, nuvertiant prezidentą Richard M. Nixsoną, praėjusį pirmadienį praleido paskutinę dieną kaip federalinis teisėjas. Nuo antradienio J. J. Sirica, 73 metų amžiaus, bus jau pusiau privatus senioras teisėjas, turįs teisę pasirodyti bylas, kokias norės spręsti. Jam paliekamas jo ofisas, štabas ir ta pati alga.

WASHINGTON, D. C. — Atsakingos vyriausybės įstaigos planuoja patvarkymus prieš operacijų skaičių. Valdžia nustatė, kad dabartiniu metu gydytojai dažnai daro operacijas net ir tuomet, ka galima apeiti be operacijos. Planuojama paruošti gydytojams instrukcijas, kada gali ma daryti ir kada operacijų ne reikia daryti. Patys gydytoja nera vienodos nuomonės.

atstovas negalėjo įtikinančiai atsakyti į šį klausimą.

Ir gavo vaikas dovanų —
Gražiausią šunį iš visų...

MODERNI MOZAIKA IR MAGARYCIOS

Dėsto RIMAS NERIMAVIČIUS

Jūros liga

(Mintys, vežtos į Švediją ir perdirbtos į vandeninį feljetoną)

Kaip sausažemio žemės kamuoys, taip ir žmogaus kūnas sausųjų medžiagų turi ketvirtą dalį. Trys ketvirtosios dalys yra vanduo, ir, kaip galima, kad daug kam šita prietaikinta ir dvasios atžvilgiu... Daug kieno veiksmas rodo, jog dvasioje esama nemažiau trijų ketvirtųjų dalių vandens... Ar per daug žmonių laikosi savo nuomoninių?.. Taigi.

Jeigu tave pakabina tarp dangaus ir žemės, (o, pačiame tarpe pripila daug vandens, kad tu žemę tiesiektum, jeigu bent tik prigėręs), nebūna tau už nieko sauso laikyti — belieka laikyti tik savo nuomoninių... O tas jau vadinasi jūros liga... Nors ir daugelio žmonių nuomonės yra panašios į jūros ligą...

Apskritai, žmogui tenka susitikti labai jau dažnai su vandeniu.

Vos gimei, jau tave plauna. (Tą darydavo ir dar neišėjus privalomam įsakymui Lietuvoje, pagal kurį apskričių viršininkai liepė būti piliečiams švariems). O paskui — begyvenamas — jeigu nepagausi vandenligės, tai gausi pasiūtimo ligą, kuri kitaip — juk — vadinama vandens bijojimo liga, (nes žmogus tuomet bijo vandens; ir nuo pasiūtusio šuns geriausia — tai išprukti į kokį nors vandenį).

Šių laikų, tempai ir yra pasiūtimo liga. O kiek žmonių pri-

vedė pasiūtimo liga prie vedybų arba išteikėjimo, ar kas besuskaitys?... Kaip tik dabar — ant jūros rašant — man tinka atsiminti tą gilią posakį, kad niekas, nesuskaitęs, kiek smėlio dulkelių yra ant jūros kranto arba dugne... Su ta pačia gausybės problema susidurtum žmogus, jeigu galėtum peržvelgti visus ir visokius vedybų kontraktus, kurie tik buvo padaryti nuo vandeningos žmonijos pradžios. Kiek jau būta pasiūtimo! — A!.. Ir kiek dar bus!

Vanduo chemiškai išreiškiamas: H₂O. Tik nėra chemiškos taisyklės išmatuoti žmonių dvasios vandeningumą. — Ta — is dalies rodo rekordai šokti per trisdešimt dienų be sustojimo, duoti save užkasti į žemę, ir taip toliau... Bet tas, žinoma, tėra tik mažytė dalelė viso vandeningumo, todėl tikruoju mas tu tą vadinti toli gražu negalima.

Jūros ligą gi išreikšti chemiškai galima šitaip:

Žmogus atsistoja tiesiai, kaip šauktukas, staiga jis susisuka į natų arba gaidų raktą ir paleidžia, lyg nuo karškos komandos "laisvai", visus savo raumenis. Tuomet gamta įrodo, kad nereikėjo valgyti ir nereikėjo gerti. Ir, kas aršiausia, kad ir pats idėjiausias blaivinimas, vandens bijojimo liga, (nes kas lengvai gali iš savęs vaiduoti žmogus tuomet bijo vandens; ir nuo pasiūtusio šuns geriausia — tai išprukti į kokį nors vandenį).

Šių laikų, tempai ir yra pasiūtimo liga. O kiek žmonių pri-

Anglijos šiaurėje New York'o pusė iš didelio Goeteborg'o uosto, ant savo didelių rankų. Bet aš visai taip galvojau, kaip parašiau, kai iš Klaipėdos tos pačios Švedų-Amerikos Linijos mažukas, (ar ne šešis kartus mažesnis), "Borgholm" vežė mane į uostą Kjalmar. Niekto tuomet negelbėjo ir patriotizmas, kad iš Lietuvos uosto važiuoji, kad Klaipėda yra vieniutėlis Lietuvos uostas, kad apskritai, Lietuva — tėvynė mūsų... Prisipažinsiu, kad iš manęs natų raktas buvo, kaip geriausioje operoje...

Arėjas Vitkauskas "Gripsholm", 1933.XI.25

Kur dingio kamštis?

"Nepriklausomos Lietuvos" savaitraščio 40 Nr. L. Stankevičius rašo apie Montrelio jaunimo ekskursiją okup. Lietuvoje ir jų viešnagę Maskvoje. Ta proga jis giria rusišką šampaną taip rašydamas:

— Kai susirinkom vakarienei — berniukai staiga atsinešė šampano bonką ir Danieliui atidant vieną, kamštis šovė į lubas. Visi žiūrėjom į viršų ir laukėm, kada kamštis kris atgal. Bet jis negrižo, pasiliko Rosija viešbučio lubose.

Kaip tas kamštis galėjo pramušti lubas ir kur dingio kiti kamščiai Stankevičius nerašo.

Blizgučių ir kuokų sandėlis

Dirvos 41 nr. Rimas Daigūnas rašo apie naująją Sov. Sąjungos konstituciją ir pavadino ją tikru vardu — blizgučių ir kuokų sandėliu, nes ji, kaip ir Stalino konstitucija, uždės piliečiams pareigas, o visai pamirš apie jų teises.

Pabaigoje duodamas toks pokštiniškas atsiliepiamas:

— Čia nebūtina būti konstitucinės teisės žinovu, bet pagedujama būti kalejūnu, sta Jūra — trauk tave galai... yra pareiga ir atsakomybė, perspektyvoje rodanti kalejimo duris...

Kepkykloje

Jaunas klientas peikė pyragaičius, keptus seno kepejo.

— Jaunas žmogau: Aš kepiu tokius pyragaičius, kai dar tu nebuvau gimęs, — sakė jam kepejas. Jaunuolis atsakė:

— Tai gali būti, bet kodėl juos tik dabar pardavinėjai?..

Pakeitė stoną

Senyva namų savininkė nemokėjo rašyti nė pasirašyti ir po kvitu nuomininkams parašydavo kryžiuoką. Vieną kartą ji padėjo ne vieną, bet du kryžiuokus. Priekabūs nuomininkas jai sakė, kad ant kvito yra ne jos parašas. Savininkė jam paaiškino:

— Mažote, vakar aš ištekėjau ir mano pavardė pasikeitė.

JUROJE...

Jūrą aš gerai pažįstu, Vieną kartą keliau. Pasakyti čia aš drįstu, Apie jūrą, ką žinau...

Kai pradėjo laivą supti, Nebeliko to žmogaus, Kas neimtu "ožio lupi", Lyg nuo pertekliaus alaus.

Žiūri pro kajutės langą, Liūdna darosi akims... Supa laivą bangų — bangos, Lyg tave velniai paims...

Buvo moters gražiausios — Dingio grožis jų staiga; Susilamdžiūsiuos, niuriausios, Flirto vargšėms joms gana...

Buvo frantai sulaužyti, Su kaklaraiščiais gražiais — Nebegalima matyti, Jų ant denio vakarais...

Jūrininkai juokias tyliai — Jiems nekenkia ir audra... Kiekvienai plaukimo myliai, Naujo juoko jiems gana...

Rodos, duotum milijonus, Kad parodytų kranus... Kai žiūri į ponias, ponus, Pamanai: kažin kas bus?...

Laivas — mažas pagaliukas, Laivas mėtomas bangų, O keleivis — kaip vičiukas, Paziūrėt į jį bangu.

Jūra — miela motinėle, Jūra — tauk tave galai... Susipynė, susivėlė, Sienos, durys ir langai...

Arėjas Vitkauskas

Vilkas ir Avys

(Piktadeja bėdoje pagelbėti pavojinga yra)

Vilkas suko aplinkui įsiskodamas laimikio, užėjo ant puolenos, godžiai ant jos szoko ir įpuolė į duobę. Nusigando — nėra pagelbos, reikia sėdėti nevalėje; sėdi ir dusauja: jau dabar bus negerai!

Bet iš netyčių užėjo avių pulkas, žiūri žemyn — vilkas duobėje tupi visas didelei nusiminęs. Avutės matydamos tokią bėdoje poną vilką, pradėjo gailėtis jo ir užsnekino taip kalbėdamos: Jusų Mylistai! tai ko czion sėdite?

— Ko aš czion sėdžiu? atskakė vilkas: galite suprasti; buvau neteisingas, daugel nuskriaudžiau; atsiminiau, kad reikės mirti, susijudino szirdis mano, palikau svieta, atėjau į tą pus-

tynę, įsžokau į tą duobę ir iš geros valės mėtauoju; mėtauoju už tai, kad jus, vaikeliai, ploviau ir praryjau, dovanokite man, jau daugiaus pakolei gyvas busiu to nepadarysiu!

Avys gailėjosi vilko ir tiesyponė, mes nepykstame ir nenorime, kad Jusų Mylistai turėtų, mėtė taip sunki pakutavoti, Iškeikite iš tos duobės!

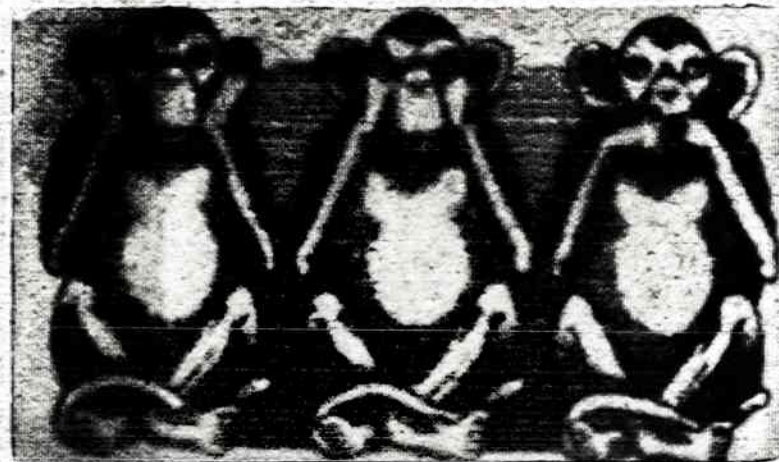
— Ne, vaikelai, negaliu, aš mėtauoju; aš savę turiu už tuos griekus vargais pabaigti, tarė vilkas.

— Nedaryk sau tokių skaudėjimų, iskeik iš duobės, tarė visos avys.

Vilkas derėjosi, avys praszė jo ir prižadėjo jam pagelbėti iš duobės; vilkas davė savę perpraszyti, o avutės jį iš duobės išgelbėjo. Vienok kaip tik išėjo iš nevalės, tuo užpuolė ant kvaivių avių; visas išsžovėjo, sudraskė ir suėdė.

Su piktadariu taip bukie at-sargus, kaip su vilku; jis už gerą tau piktui atsimokės; geriaus butų, kad jis ranka teisybės ir nevalė uždarytas sėdėtų ten iki myrio.

— (Pamokslai Izminties ir Teisybės, 1906 m. 3-čia laida).

Vahdelis, pagal spaudoje pasirodžiusią žinią, kad Lietuvii Bendruomenės delegatams derybose su Amerikos Lietuvii Taryba liepta nesustarti.

Klientas visuomet teisus

Daktare, jeigu aš valgysiu daug morkų, ar nuo to mano negėjimas pagerės? — klausė pacientė jauną akių gydytoją. Gydytojas atsakė:

— Žinoma, kad pagerės. Ar gi jūs matėte žuikį arba kraklą su akiniais?

Teisme

Trys draugai gėrė viengungio kambariye. Begerdami du susiginciojo ir susimušė. Teisme teisejas klausė trečiąjį:

— Taigi tu matei, kaip tavo draugai mušėsi kėdėmis. Kodėl tu nebandei juos numalšinti? — Kad kambarielyje tebuvo tik dvi kėdės...

Uždavinys Philadelphiajos politikieriams ir literatams: aprašykite šį paveikslėlį.

Magaryčius

• Žmona padavė vyrą į teisimą, reikalaujama skyrybų. Ji teisėjui aiškino, kad jos vyras laikė metų į ją kreipėsi ir kalbėjo tik tris kartus. Teisėjo paklaustas, vyras paaiškino: "Aš neturėjau progos kalbėti, nes nenorėjau jos kalbą nutraukti"...

• Nuo Kristupo Kolumbo laikai labai pasikeitė: Jis važiuojo į Indiją, bet pateko Amerikon. Šiandien, jei jūs važiuojate į Indiją, tai ir nuvažiuojate, tik jūsų daiktai gali atsidurti Amerikijoje.

• Meno profesoriaus aškinio studentams apie skulptūrą: "Skulptūra yra pati lengviausia meno šaka. Darant dramblių, jūs painate marmuro gabalą ir nuo jo nufiminate visa tai, kas neatrodo, kaip dramblys"...

• Gudrus Drive-in teatro vėdėjas gerai žinojo, ko jaunųjų poros ten suvažiuoja: jis padv-

gubinto teatro lankytojų skaičių visai nerodomas filmų.

• Vilniaus restorane viešnia užsisakė keptą gaiduką, bet pastebėjo, kad jo viena koja yra daug trumpesnė ir tai pasakė bažnyčiai išpažinties. Jos metu "Na, tai kas? Jūs gi jį valgysite, o ne šoksitė su juo"...

• I miestą atvažiuo cirkas ir vienas akrobatas nutarė eiti į bažnyčią išpažinties. Jos metu paaiškėjo, kad jis yra akrobatas, bet klebonas nežinojo, ką akrobatai veikia ir prašė parodyti. Akrobatas čia pat prie klausyklos porą kartų puikiai ore apsvirtė. Eilėje buvusios moters kumšėjo viena kitai pasonėn ir tarėsi: "Jei ir mums klebonas lieps tai daryti, tai geriau eikime į namus apsvirkti kelnėmis"...

• Šypsena kainuoja mažiau kaip elektra, bet daugiau šviesos duoda. (Škotų išmintis)

• Kiekviena agsitenija yra geras dalykas, jeigu praktikuojama su saiku. (Airių išmintis)

LIETUVOS PAVERGIMO DOKUMENTAI

Surinko ir redagavo teisininkas Jonas Talalas (Tėsinys)

Visiems Kauno Apskritis valsčių ir Jonavos miesto Vykdomyjų Komitetų Pirmininkams

Pavedu tuojaus šį raštą gavus iškviešti pas save visus Tamstai pavesto valsčiaus rybose gyvenančius dvasininkus (kunigus popus, rabinus ir kt.) ir paskelbti jiems apie griežtą uždraudimą mokyti vaikus tikėjimo, paimant iš kiekvieno pridėdamame lapelyje parašus. Prieš duosiant pasirašyti, rašelyje įrašoma dvasininko pavardė, vardas ir gyvenamoji vieta.

Kiekvieną dvasiškį pavedu iškviešti atskirai arba nuvykti pas jį į namus. Šis raštas dvasiškui nerodomas.

Užpildytus lapelius slapta asmeniškai raštu iki š. m. gegužės 10 dienos prisiųsti man. Vienkart būtinai grąžinamas raštas ir likę nesunaudoti lapeliai.

Kadangi šis reikalas yra visiškai slaptas, todėl pavedu jį laikyti griežtoje paslapytyje, su nieku tuo reikalu nesikalbėti ir nerodyti. Rašto registruoti nereikalinga, todėl prašau jo nerodyti ir sekretoriui.

Vykdomojo Komiteto Pirmininkas

Minimo raštelio nuorašas.

Parašo raštelis

Aš žemiau pasirašęs dvasiškis N. N. gyvenantis apskrityje valčiuje, km. Šiuo pasirašau tame, kad 1941 m. balandžio mėn. dieną yra paskelbta, jog man yra griežtai uždrausta ir aš neturiu teisės mokyti tikybos mokinius, taip pat ir mokyklinio amžiaus vaikus kaip mokyklose, taip vaikų ar savo namuose ir bendrai niekur. Taigi, visai neturiu teisės su jais kalbėtis tikybiniais klausimais.

Vienkart man pranešta, jog už šio įspėjimo nevykdymą busiu patrauktas atsakomybėn, kame ir pasirašau.

dvasiško parašas
Secret - Personal
Lith. Soc. Sov. Rep.
Executive Committee
District of Kaunas
April 25, 1941
Nd. 8
Kaunas

To the Chairmen of All Executive Committees of all villages in the District of Kaunas and of the town of Jonava.

I request that immediately upon receiving this statement you invite all the clergy (priests, ministers, rabbis, etc.) in the township assigned to your supervision and announce to them the stringent prohibition of teaching religion of the children, at the same time collecting their signatures on the enclosed forms. Before getting their signatures, the clergyman's name, surname and address should be written on each form.

Also I request that you invite each clergyman separately or visit each at his home. This letter should not be shown to the clergyman.

The signed forms must be sent to me by secret personal letter by the 10th day of May. At the same time this letter and all unused forms must be returned!

Snice this matter is completely secret, I request you also to keep strict secrecy and not to speak of or show any one else this matter. It is not necessary to register your document, so I ask you not to show it even to the secretary.

Chairman of the Executive Committee

Copy of form on which clergyman's signature is to be obtained.

Signature form

I the undersigned clergyman N. N., living in district county, village acknowledge that on April 1941, it was announced that I have been strictly forbidden and have no right to teach religion to children, whether they be school age children either in the schools or just children in my home or any place in general. Thus I have no right whatever to speak with them on religious matters.

(Bus daugiau)

GARSINKITĖS NAUJIENOS
VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI

Inteligentiškiausi žmonės paklausė dr. Adomavičiaus patarimo ir metė rūkyti. Visi priešingai atsitiko su inteligentiškiausiomis beždžionėmis — šilpnazėmis: jos pradėjo rūkyti.

FAKTAI KALBA UŽ CENZŪRĄ

Al. B. jei neklystu, tai Aloyzas Baronas — redaktorius, š. m. spalio mėnesio 13 dienos Draugo laidoje, parašė vedamąjį apie žodį ir laisvę.

Rašo, nekarta mūsų nusiakundžiama, kad redakcija nesisakalo su rašėju valia. Jų rašinius trumpina, išbraukia, sukeičia sakinius. Jie tai vadiną cenzūra. Al. B. aiškina, kad tai nėra cenzūra, nes šiuo atveju, nėra oficialus vienos ar kitos valdžios uždėtas raštų tikrinimas.

Ir ja reikia skirti nuo straipsnių suredagavimo. Deja faktai skelbia kad jo taip vadinamą „Draugo“ „suredagavimą“ labai dažnai reikia laikyti pilna žodžio prasme, pikta cenzūra. Tiesa, kad redaktoriai negali atsistą medžia, jo nepatiktinę grūsti spaus tuos mašinon. Ji turi būt apdoro, ne tik kalbos, stiliaus atžvilgiais, bet ir turiniu, kad nebūt paskelbtas koks nors šmeižtas, melas. Bet jie turi būt ne tik apairūs, bet ir plataus akiračio, dideli tolerantai, leisti pasisakyti ir tiems, kurie vienu ar kitu klausimu turi kitokią nuomonę. To reikalauja žodžio ir spaudos laisvės principai. Pasiūkimus įleidimui ar apšmeižimui, spaudos laisvės principas reikalauja duoti teisę pasiaiškinti, pasiteisinti. Bet su giliu apgalvestavimu reikia pareikšti, kad Draugas tokios tolerancijos rodo kuo mažesniai. Paminėsiu tik vieną faktą, o vėliau baigiant šias mano pastabas paminėsiu tokių faktų daugiau, kurie nesi derina su Al. B. vedamojo mintimis.

Prieš kiek laiko Chicagoje buvo pašalinta Jaunimo Centre rodyti okupanto paruoštus filmus. Mūsų visuomeninkų grupė kreipėsi pas Jėzuitų un. A. Kežį prašydami, kad jis Jaunimo Centre neleistų rodyti bolševikinius filmus. Kas gi įvyko, O gi tame pačiame Drauge jie buvo apskaitinti, net apšmeižti, kad su lazdomis užpuolė prie alto-

riaus kun. A. Kežį. Draugui toki šmeižtas paskelbus, jie kolektyviniu laišku kreipėsi į Draugo redaktorių, prašydami jį atpausdinti, kad tai netiesa ir šmeižtas. Draugas neatpausdino. Reiškia jiems neleido pasiteisinti. Kodėl? Ir kaip reikia tai vertinti? Man rodos, kad tai buvo „nesuredagavimo“ reikalas, o gryna cenzūra, nes tai nesiderina su spaudos, žodžio laisvės principais.

Al. B. prisimena, kad Clevelande ir Chicagoje buvo puikiai suvaidinta A. Landsbergio drama: „Sventasis nąrvas“. Rašyti, kad veikalas buvo puikiai suvaidintas, galvojantiems skaitytojui dar nieko nesako apie patį veikalą. Režisūra yra tik forma, būdas, kurias būna pristatoma žiūrovams veikale įkūnyta mintis. Galvojantiems žiūrovui rūpi pati veikalo mintis, ko autorius ji siekia. Sakysim kad ir „Sventas skatiku“ gal ne daug ką galėtų pelkti šį romaną literatūriniai atžvilgiais, bet jame įkūnytos idėjos yra smerktinos, smerktinos jos moraliniu ir politiniu atžvilgiais. Teko nugirsti vienos inteligentės ponios šventojo narvo veikalo įvertinimą labai neišgiama. Ji kalbėjo: Tą ką mačiau gero ateitininkų kongrese, tai šalia to viso blogiausio išpūdį paliko „šventojo narvo“ pagrindinė mintis. Manau, kad ši inteligentė moteris turėjo pagrindo taip veikalą vertinti. Ir tai būdinga, kad ji nekritikavo šio veikalo pastatymo, jo surežisavimo, bet ją sukrėtė pagrindinė šio minėto mintis.

Al. B. rašo, kad šio veikalo autorius jaučiasi patenkintas, nes jį pakvietė šviesūs žmonės, nekrepdami dėmesio į tai, kad jis jiems yra ideologiniai kontroversinis žmogus. Aišku, kad jis galėjo būt patenkintas, jei jie jį tokį pakvietė. Bet kad pakvietė būty šviesūs, tai jau kitas klausimas. Pakvietimas nepasako jų šviesumo: kai kam jie ga-

KAUNO PRISIKELIMO BAZNYCIA

li atrodyti ir nešviesūs. Be to jokia jų drąsa. Jie parodė tik ateitininkijos „biednybę“. Parodė, kad ateitininkija neturi savo eilės literatū, rašytojų. Bet ar tai tiesa? Mano supratimu šioje didžioje ateitininkijos šventėje būt geriau pritikt leisti pasireikšti savo vienminčiams. Taip pat mano manymu nereikėtų jiems reikšti ir komplimentų tiems, kurie tokia proga skolinasi svetimos ideologijos rašėjus.

Al. B. rašo apie laisvę romanus rašyti. Tokios laisvės negalima neigti. Bet yra visai kitas dalykas, kai pornografinių romanų premijuotojai ir jų leidėjais tampa tie, kurių pareiga stovėti tautos moralės sargyboje. Al. B. turėtų suprasti motinų keliamą šauksmą aliarmą, kad tokie Draugo spausdinami ir platinami romanai sudaro pavojų jų vaikų moralei. Tiesa, kad mes turime savo tarpe tokių, kurie teisinga ir tokius romanus, nes jų galvosena tokių yra, o ypač anglų kalboje. Jie klausia kodėl dėl jų niekas nekels balsų? Taip yra. Bet kai pornografinių veikalą išleidžia vienuolių išlaikoma leidykla, ji reklamuoja, platina, tai aspektas yra visai ki-

CESLOVAS KUDABA

DIRBTINIAI LIETUVOS VANDENYS

Gyvenimas Lietuvoje nuo seno glaudžiai susijęs su gamta: reljefu, miškais, ypač upėmis ir ežerais. Paupiuose ir paežerėse buvo patogų ne tik gyventi, bet ir nuo priešių gintis. Neatsitiktinai dauguma senovės įtvirtinimų buvo ežerų salose ir pusiasaliuose, upių vingiuose ir skardžiuose. Dažnai prie įtvirtinimų būdavo padaromos dirbtinės vandens kliūtys. Todėl, tur būt, patys seniausieji dirbtiniai vandenų plotai atsirado prie tvirtovių.

Dubingių pilis stovėjo gerai parinktoje gamtinėje tvirtovėje — aukštoje gilaus, skardingo ežero saloje. Dabar ta sala yra pusiasalis, susisiekiantis su krantu. Salą tikriausiai padarė pilies žmonės, perkasę pusiasalio sąsmauką. Kai pilis nustojo gyvnybinės reikšmės, perkasas vėl buvo užpiltas.

Natūraliosiose salose buvo Platių, Trakų, Drūkšių ir kitos tvirtovės. Bet ir žia žmogus kaip pertvarkė. Iki šiol mįslingiau sėta tebėra Trakų pilis. Vieniems atrodo, kad Trakų ežeras buvo vandeningesnis, ir pilis kiolo tiesiog iš vandens, kiti teigia buvus visą laiką taip, kaip da-

bar. Daug pasakyti galėtų ir ežero netolimos praeities tyrimai. Deja, to nebuvo daryta, ir problema, nors nesudėtinga, dar nėra iki galo išaiškinta.

Gamtinė aplinka ir kai kurie istoriniai faktai rodo, kad Trakų ežerų lygis kitados buvo beveik 2 m. aukštesnis. Iš tikrųjų, juk sunkiau gintis, kai į sausumą prie pilies priėjimas gali išsikeli, kaip dabar turistai. Be to, ir fosos paskirtis tarp pagrindinio polies pastato ir priešpilio būtų nesuprantama, jeigu ji būtų kaip dabar tuščia. Todėl atrodo, kad Trakų vandenys seniau vis dėlto buvo dau lapiau pakilę ir skalavo pilies sienas, geriau saugojo pusiasalio įtvirtinimus. Kad vandens lygis buvo daug aukštesnis, rodo ir ežerų krantuose nuskaautos terasės. Be to, yra žinoma, kad XIX a. pabaigoje, Lentvaryje statant ištaigingą dvarą, ežerai buvo nuleisti. Kalvų pašlaitėmis iškastu perkasu vanduo buvo nukreiptas į Lentvarį ir čia užtventas. Gal būt, prie Lentvario ir iki tol buvo nedidelis ežerukas, bet dabar tintis ežeras ir kiti tvėniniai yra dirbtiniai.

Be to, kaipgi vandenyje buvo pastatyta Trakų pilis, kaip pa-

dėti jos pamatai? Gal senovės statybininkai buvo laikinai nušiem šlaurės miestui širvenos leidę vandenį į tą patį Lentvario kanalą, o vėliau jį vėl užtvėnkę?..

Trakų apylinkėse yra dar viena sena ir labai įdomi vieta — Bražuolės piliakalnis. Jis supiltas ant erozinio atsparulio, dalies aukšto šlaito, šaltinėtom griovom iš visų pusių atskirtas. Tai labai didelis piliakalnis. Ant jo yra sodyba — gyvena žmogus. Gyvena sau kaip Vytauto laikais piliakalnyje ir tiek. Ant kalno yra ir šaltinis. Šaltinių labai daug piliakalnio šlaituose. Yra pylimų žymės. Pylimų tiek daug įvairiaurėmis kryptimis su kasta, kad susidaro vaizdas, jog visą kalną iš visų pusių kitados buvo aptvenkę vandenys. O tuo se tvėnkiniuose gal ir žuvys buvo auginamos? Kai kas nedrąsiai taip spėlioja.

Apsidairius galima būtų suminėti ir daugiau prie tvirtovių pertvarkytų vandenų. Juk ir Vilnia (Vilnelė) viduramžiais tekėjo į Nerį pro dabartinę Gedimino aikštę. Nėra abejonės, kad dabar ji teka kasta vaga tarp pilies ir Plikojo kalno. Tarp tų kalvų buvo natūralus balno formos pažemėjimas, bet upė patiten negalėjo pasukti. Senovės vilniečiams reikėjo gilokai pakasti, kol paruošė Vilnelė naują vagą. Veikiausiai tai buvo padaryta gynybiniais sumetimais, statant pagrindines Vilniaus tvirtoves XIII a. pabaigoje arba XIV a. pradžioje. Senoji upė vėl ga buvo išlikusi iki XVII a. pradžios.

O kokį didingą kūrinių senovės

žmonės paliko Biržams! Atimk statybiniškai buvo laikinai nušiem šlaurės miestui širvenos leidę vandenį į tą patį Lentvario kanalą, o vėliau jį vėl užtvėnkę?..

Amie XV a. viurį Biržus gavo Radvilos ėmė juos stiprinti ir plėsti. Kristupas Radvila Perkūnas XVI a. pabaigoje (apie 1575-1583 m.) pastatė pilį ir įrengė sudėtingus įtvirtinimus. Buvo pasinaudota palankia miestogratinė aplinka, padaryta labai drąsių pertvarkymų: į šiaurę nuo miesto supiltas pylimas ir patvenkta Apaščios ir Agluonos upių santaka. Natūralioje žemumoje išsiliejo apie 400 ha dyžios ežeras. Tai seniausias Lietuvos dirbtinis ežeras! Jau greit 400 metų, kai jis čia tyvuliuoja.

(Bus daugiau)

Nelengva nusikratyti pagundos

Federalinė vyriausybė turės ką nors daryti prieš tuos gundancius cigarečių ir likerių industrijos garsinimus, kuriems išleidžia bilijonus dolerių raginant publiką rūkyti ir gerti, nepaisant miedikų perspėjimų dėl pavojaus sveikatai, pasakė NEW (Sveikatos, švietimo ir gerovės) departamento sekretorius Joseph A. Califano, kuris pats prieš porą metų surūkydavo po tris pakečius cigarečių per dieną.

Jau kuris laikas atspausdintą ir galima gauti knygų rinkoje
CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Abrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvų gyvenimą ir jų atliktus darbus 664 psl. Kaina \$10. Išeido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago lietuvų atvažiuos Lietuvai, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121. 41 teatro draugija, 49 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentai katalikų, socialistinių, laisvamanų ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Order!

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS
vardu ir pasiūsti:
1733 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

KVIECIAME I

BANKETA

SEN. FRANK D. SAVICKUI PAGERBTI

SESTADIENI, Š. M. LAPKRIČIO 19 D.

PERSONALITY LODGE

6649 S. Archer Ave.

Chicago, Illinois

- DAINOS
- SVEIKINIMAI
- VAKARIENĖ
- IR ŠOKIAI

6:30 valandą vakaro
Vakarienė ir gėrimai 15.00 dol.

BANKETĄ RUOŠIA

NAUJIENOS

Vietas prašome rezervuoti iš anksto

1739 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608
arba telefonu HA 1 - 6100

VISI LIETUVIAI MALONIAI ESATE LAUKIAM! BANKETE

Taupykite dabar
pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmą, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę aplinką bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608, Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.00 per three months. Canada \$30.00 per year, other countries \$31.00 per year.

15 cents per copy
Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiestiuose:
metams \$30.00
pusiui metų \$16.00
trims mėnesiams \$8.50
vienam mėnesiui \$3.00

Užsieniuose:
pusiui metų \$18.00
vienam mėnesiui \$4.00
metams \$31.00

Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, mėsos ir šventes.
Naujienos leidžia Naujienu Bendrovė 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. Haymarket 1-6100.

Pilnais reikiams siūloma užsisakyti.
Puslapis \$25.00
pusiui metų \$14.00

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

Primena pasauliui sovietinę prievartą

Lietuviškas Vilniaus jaunimas, pasigavęs pačių rusų padarytą klaidą vertinant futbolą žaidėjus, visam pasauliui priminė apie rusų lietuviams daromas skriaudas. Rusai tvirtina, jog tai būta chuliganų darbas. Atsilausti atsakingi Vilniaus pareigūnai nedavė šiam įvykiui didesnės svarbos. Riaušės vyko spalio 10 dieną, o laisvasis pasaulis pasiekė spalio 30. Maskvoj gyvenusieji reporteriai jau 14 dieną buvo girdėję apie Vilniaus sporto aikštėje kilusius neramumus, išaugusius į riaušes, bet niekur negalėjo šių žinių patikrinti. Sovietinė spauda apie tai nieko neminėjo, o patiems žurnalistams sėsti į lėktuvą ir nukristi į Vilnių, ne taip jau lengva. Žurnalistai privalo gauti sovietinės valdžios leidimą, o tokius leidimus ji duoda labai retais atsitikimais. Užsienio žurnalistai gali nuvažiuoti į Vilnių ir kitais vietomis, kai komunistų partijos vadovybė tas keliones iš anksto paruošia.

Pacioje Rusijoje mažai kas težino, o apie riaušes Vilniuje irgi nežino, bet tie jauni lietuviai ir lietuviškos padarė nepaprastai didelę propagandą pavergtam kraštui. Visos didesnės Amerikos ir britų žinių agentūros gana plačiai aprašė sporto aikštėje prasidėjusias riaušes. Amerikos radijas jau sekmadienio vakare pranešė, o žinias apie jaunimo pasipiktinimą kreivais futbolą teisėjais. Žaidė Lietuvos lietuviškoji futbolo grupė su rusiškąja, atvykusia iš Smolensko. Ne tik lietuviškam jaunimui, bet ir pasauliui rusai nori parodyti, kad jie geresni žaidėjai, moka geriau laikytis taisyklių ir geriau žaidžia. Visur rusų tautiečiai privalo būti pranašesni už kitų tautų pavergtuosius. Visus pavergtus žmones oficialiai rusai vadina broliais, bet pats rusas yra "didysis" brolis. Taip jis vadinasi todėl, kad turi stipresnį biznį. Jeigu bet kuris mažesnis brolis nepakluso didžiojo, tai jis suimamas, gerokai apkuliamas, o vėliau jam parodoma, kur pipirai auga.

Visi žinome, kad mažasis brolis — lietuvis — visais atžvilgiais yra apdairesnis už didįjį brolį. Didysis savo rankose turi biznį, kuriuo jis gali kirsti bet kuria proga. Bet mažasis brolis visuomet pastebi didžiojo klaidas ir jas panaudoja savo tikslams. Susidaro išpuolis, kad mažasis brolis didįjį taip gerai pažįsta, kad gali jam prispausti uodegą bet kuria proga. Noroms — ne —

noroms kyla mintis, kad ir ši kartą lietuviai panaudojo didžiojo teisėjo klaidą ir pradėjo šaukti "Rusai — važiuokite namo". Jis galėjo pareikalauti, kad būtų pakeisti kreivi teisėjai, bet šito darbo jis nesimė, nes jis žino, kad kitas teisėjas bus tiek pat suktas, kiek ir kreivai žaidimus įvertinęs. Vieton varyti laukan vieną kreivą teisėją, jis pareikalavo, kad visi teisėjai išsikraustyti iš Lietuvos ir leistų lietuviams tvarkyti savo reikalus.

Susidaro išpuolis, kad lietuviškas jaunimas yra gana gerai informuotas. Jis pagavo kreivus žaidynių teisėjus kaip tik tuo metu, kai Belgrade prasidėjo Europos valstybių saugumo ir bendradarbiavimo konferencija, kurioje turi būti svarstomi paties Brežnevo viešai duoti pasižadėjimai. Laisposios pasaulio valstybės pasižadėjo nevertoti jėgos sienom keisti, bet vartoti kultūrinių tautų rinkimų paremas pagrindinėmis žmogaus teisėmis, kur kiekvieno žmogaus valia užregistruojama, kur jos negalima klastoti ir kur daugumos valia tampa įstatymu. Sporto mėgėjai priminė visam pasauliui, kad Lietuva yra pavergtą, kad rusai teisėjai net žaidynių lamėjimo negali teisingai užrašyti, kad Vilniuje gyvenantieji nepageidauja rusiškų gatvių pavadinimų, ir kad jie plėšo žemyn paties Brežnevo pavelsius, kaip savo laiku visa Rytų Europa plėšė Stalino pavelsius. Jeigu turėsime galvoje, kad lietuviai, gerai pažindami rusus, gali surasti bet kurią jų klaidą. Rusai darė ir daro daugybę klaidų. Jie nėra matematikai, jie nemoka pritaikyti modernių žemės ūkio priemonių, jie nemoka taikyti naujausių atominės fizikos dėsnių. Rusai tą žino, Jie taip pat žino, kad lietuviai už juos daugiau žino. Kur reikia sprendimą daryti jeiga, tai rusai yra galingesni. Bet kur reikia daryti logišką ir teisingą sprendimą, taurusai yra bejėgiai. Lietuviai žinojo, kad Belgrade eina Europos valstybių konferencija, kurioje gali būti iškeltas ir pavergtos Lietuvos klausimas. Kad tas klausimas tikrai būtų iškeltas, jie pareikalavo, kad visi rusai važiuotų namo.

Jeigu Belgrade jau keliame kiti pagrindinių teisių lauzymo klausimai, o sovietų atstovai skundų nebegaiklausti, tai kiekvienam bus aišku, kad toje konferencijoje bus keliamas ir pavergtos Lietuvos klausimas. Hel-sinkio aktais kalba ir apie tautų laisvę, kaip Dr. K. Bobelis nurodė kongreso komitetui. Atsirado vienas delegacijos narys, kuris yra pasiryžęs kelti Lietuvos klausimą. Jis turi tikslių informacijų apie Lietuvos nepriklausomybės panaikinimą ir lietuvių tautos pavergtimą. Kad kartais Belgradan nuvykusiems atstovams šitas klausimas neužsimirštų arba jis nebūtų padėtas į kitą portfelį, stodijonan susirinkęs jaunimas jiems priminė, kad mes esame pavergti ir norime, kad rusai greičiau išsikraustyti.

Bet spalio 10 dieną galėjo būti parinkta ir kitais išskaičiavimais. Visi kinome, kad spalio dešimtą dieną Maskva atidavė lietuviams Vilnių. Mes skaitėme aprašymus, kaip lietuviai žygiavo į Vilnių ir, be mūsų atsimė seną Lietuvos sostinę. Visa tai labai gražu, bet už Vilnių Stalinas pareikalavo išeiti į Lietuvą Trojos arkli — sovietų kariuomenės garnizonus. Vilniaus atidavimas ir garnizonų įvedimas buvo pati didžiausioji sovietų apgaulė. Sovietinių garnizonų įleidimas buvo gal pavojingesnis, negu pats Molotovo ultimatas. Ultimatus reikalavo, kad sovietų armijai būtų atidarytos sienos tuo tarpu krašto viduje jau buvo gerai ginkluoti ir tam reikalui paruošti sovietų garnizonai.

Lietuvos jaunimas pasirinko spalio 10, kaip pačią klastingiausią dieną. Stalinas dėjos atidavusių Vilnių,

MIKAS SILEIKIS

Rugpjūtis

V. KAROSAS

37-SIS ALTO SUVAŽIAVIMAS

(Komentari)

(Tęsinys)

Pranešė apie Lietuvį Moterų Klubą peticią N. Sadūnaitės reikalui, kuriai buvo surinkta virš 25.000 parašų ir įteikta sen. R. Dole. Pasakydamas dėl santykių su kitais veiksniais, pabrėžė glaudų bendradarbiavimą su VLIKu ir diplomatinę tarnybą. Santykiai su LB liko įtempti. ALTO vardu dar kartą kvietė LB įsijungti kaip viena iš organizacijų į ALTO veiklą. Kaip mes respektuojame LB paskirti veikti lituanistikos, švietimo ir kultūros srityje, taip LB privalėtų respektuoti ALTO veiklą politinėje srityje.

Užbaigdamas pranešimą pareiškė pagarbą ir padėką visoms organizacijoms ir veikėjams prisidėjusiems ar rėmusiems ALTO darbus ir tikisi dar sekmingesnio darbo ateityje.

Suvažiavimas išlauskęs pranešimą su dideliu dėmesiu, kartais palydėdamas pritarinčiais plojimais ir baigus bendrą atsiliepimą pagerbė dr. Bobelį už gerai atliktą darbą.

Netikėta kritika

Nerašau suvažiavimo išsamaus reportažo, kuriame turėtų būti aprašyti visų pranešimai, kalbos, administracinės apyskaitos ir vietinių organų veiklos atskaitomybė. Savo komentaruose mums svarbu iškelti ir nagrinėti tuos klausimus kurie sudarė pačio suvažiavimo esmę.

Toje prasmėje grįžtant prie dr. Bobelio pranešimo jokios kritikos nebuvo, bet ji iškylo visai netikėtai ir netiesioginiu būdu, kai baigiantis suvažiavimui padarė išsamų pranešimą New Yorki atstovas P. Wytenus. Tai matomai antrosios kartos senosios išėjimo atstovas, savo laikysena ir gražia anglų kalba padarė didelį įspūdį. Pirmiausiai jis papasakojo kaip Nem Yorko ALTO skyriui suradus puslaur lietuvių puslaur italų legislaturas atstovą, kurio pagalba pravesta rezoliucija įgaliojanč prezidentą. Carterį iškelti Belgrado konferencijoje Baltų tautų laisvą apsisprendimą. Tai

bet įvairiusi į Lietuvą sovietų garnizonus. Lietuviai nuotalkas teisingiausia trumpai tada pasakė Pupų Dėdė: "Vilnius mūsų, o mes rusų". Stalinas pareikalavo, kad Pupų Dėdė būtų nubaustas. Mūsų patriotai taip ir padarė. Bet Vilniaus jaunimas šią klaidą prisimena. Spalio 10 dieną jis pareikalavo, kad rusai kraustyti iš Lietuvos. Vilniaus lietuviai Amerikos spaudoje laimėjo patį didžiausią lietuviams padarytą skriaudų pargsinimą. Chicago Sun-Times didelėmis raidėmis žinią įdėjo pirmame puslapyje. Kiti laikraščiai davė ilgus straipsnius.

buvo didelis laimėjimas, nes pirmą kartą visos New Yorko valstijos vardu buvo pasakyta Lietuvos laisvės byloje.

Po šio laimėjimo niujorkiečius pasiekė iš labai aukšto Baltųjų Rūmų pareigūno žinia, kad prez. Carteris šiais metais nepasirašys Pavergtųjų Tautų savaitės proklamacijos. Patikrinę šią žinią iš kitų šaltinių, paskubomis kreipėsi į savo kongresmaną MacDonalda, kuris pradėjęs kompaniją Press Review pūs lapuose. Savo parašytame straipsnyje (kurį Wytenus plačiau citavo) kongresmanas pastatęs klausimą, kodėl prez. Carteris, prisistatęs žmogaus teisių čempionu, atsisako pasirašyti Pavergtųjų Tautų savaitės proklamacijos, nors Kongreso priimame Public Law 890 įstatyme yra aiškiai išvardintas privalumas prezidentui pasirašyti tokią aktą bei išvardintos visos komunizmo pavergtos tautos bei nurodytos jų pilietinių teisių suvaržymai ir religijos persekiojimas.

Pareikalavus kongresmanui Mac Donaldui sušaukti nepaprastą Kongreso sesiją ir savo nutarimu priversti prez. Carterį pasirašyti proklamaciją, pastarasis padėjo savo parašą veik paskutinią dieną. Užbaigdamas šį labai įdomų pranešimą atsi, Wytenus kreipdamasis į dr. Bobelį paklausė: — Ar jūs, pirmininke galėtumėte atsakyti kodėl prez. Carteris taip pasielgė?

Dr. Bobelis nesuskubė išsamiau atsakyti, nes beliko kelios minutės pranešimams užbaigti. Trumpai pasakęs, kas buvo pažymėta ir jo pranešime, kad šiais metais prez. Carteris uždelsė pasirašymą, bet nepriduodas didelės reikšmės, nes yra perkrautas daug svarbesniais darbais.

(Bus daugiau)

A. CECHOVAS

Iš rusų kalbos vertė Jonas Valaitis

DAMA SU ŠUNIUKU

IV.

Ir Anna Sergejevna ėmė važinėti pas jį į Maskvą... Kartą per du-tris mėnesius ji išvažiuodavo iš S. ir sakydavo vyrui, kad ji išvažiuoja pasitarti su profesorium dėl savo moteriškos ligos, — ir vyras tikėjo ir netikėjo. Atvykusi į Maskvą, ji sustodavo "Slavų bazare" ir tuojau pat nusiųsdavo pas Gurovą žmogų su raudona kepure (pasituntinį). Gurovas pas ją vaikščiojo ir niekas Maskvoje apie tai nežinojo.

Kartą jis šiuo būdu pas ją ėjo žiemos rytą (pasituntinys buvo pas ją vakar vakare ir nerado). Su juo ėjo jojo dukterė, kurią jis norėjo palydėti į gimnaziją, tatau buvo pakeliui. Vėlo slambus, šlapias sniegas.

— Dabar trys laipsniai šilumos, o vienok sniegi, — kalbėjo Gurovas dukteriai. Bet juk šita šiluma tikrai žemės paviršiuje, viršutiniuose gi atmosferos sluoksniuose visiškai kita temperatūra.

— Papa, o kodėl žiemą nebūna griausmo?

Jis paaiškino ir tai. Jis kalbėjo ir galvojo apie tai, kad štai jis eina pasimatymui, ir nė viena gyva siela apie tai nežino ir gali būti, niekados nežinos. Jojo būdu du gyvenimai: vienas atviras, kurį matė ir žinojo visi, kuriems to reikėjo, pilnas tariamo teisingumo ir tariamos apgaulės, pilnai panašus į gyvenimą jo pažįstamų ir draugų, ir antras —

vykęs slapta. Ir pagal kažkurį keistą aplinkybių sutapimą, gal būti, atsitiktinį, visa tai, kas buvo jam svarbu, įdomu, būtina, kame jis buvo nuosirdus ir savęs neapgaudinėjo, kas sudarė jo gyvenimo grūdą, įvykdavo slapta nuo kitų: visa tai gi, kas buvo jo meilu, jo lūkestu, kuriame jis slėpėsi, kad paslėptų tiesą, kaip, pavyzdžiui, jo tarnyba banke, ginčai klube, jo "žemesnioji rasa", eidinėjimas su žmona ir su kaktis, — visa tai buvo atvira. Ir pagal save jis sprendė apie kitus, netikėjo tuo, ką matė, ir visados matė, kad kiekvienam žmogui po slaptybės uždanga, kaip po nakties uždanga, praeina jo tikras, pats įdomiausias gyvenimas. Kiekviena asmeninė būseną laikosi ant paslapties. Ir, gal būti, dalinai dėl to kultūringas žmogus taip neruotai rūpinasi apie tai, kad būtų gerbiama jo asmeninė paslaptis.

Palydėjęs dukterį į gimnaziją, Gurovas nuėjo į "Slavų bazarą". Jis nusivilkė kašpinus apatijoje, pakilo į viršų ir tyliai pasibeldė į duris. Anna Sergejevna, apsiavikusi jo megiamą pilką suknią, kelnėnes ir laukimo nuvarginta, laukė jo, nuo vakar vakaro, ji buvo blyški, žūrcio jį ir šypsojosi, ir vos tik tai jis įėjo, kaip jį jau prikludo prie jo krūtinės. Tarsi jie būtų metų dvejetą nesimatę, įdviejų būcyns buvo ilgas, ilgai trunkantis.

— Na, kaip ten gyveni? — paklausė jis. — Kas naujo?

— Palūkėk, tuojau pasakysiu... Ne-galiu.

Ji negalėjo kalbėti, nes verkė. Nuo jo nusiuko liestų, pajuokautų, ir šiuo metu pamatė save veidrodyje.

"Na, tegu verkia, aš tuokart pasėdėsiu, — pagalvojo jis ir sėdėjo."

Paskui jis paskambino, kad jam atneštų arbatos; ir paskui, kai gerė arbatą, įėjai vis stovėjo, nusiūkusi į langą... Ji verkė dėl susijaudinimo, dėl graudingos būsenos, kad jų gyvenimas taip graudingai susiklostė; jie matosi tik slapta, slėpiasi nuo žmonių, kaip vagys! Argi jų gyvenimas nesudaužytas?

— Na, liaukis! — pasakė jis.

Jam buvo visiškai aišku, kad šita jų meilė pasi-baigs dar negreit, nežinia kada. Anna Sergejevna prisirišinėjo prie jo vis stipriau, dievino jį, ir būtų neįmanoma jai pasakyti, kad visa tatau kada nors turės pabaigą; o įėjai tam ir nepatikėtų.

Jis priėjo prie jos ir paėmė ją už pečių, kad paguostų, pajukautų, ir šiuo metu pamatė save veidrodyje.

Jo galva pradėjo žili. Ir jam pasirodė keista, kad jis pastaraisiais metais taip paseno, taip pablogėjo. Pečiai, ant kurių gulėjo jo rankos, buvo žili ir krūpėjo. Jis pajuto pasigailėjimą šiai gyvyčiai, dar tokiai šiltai ir gražiai, bet gal būt, jau artimam tam, kad pradėtų blukti, vysti, kaip jo gyvenimas, už ką įėjai jį taip myli? Jis visados moterims ro-dėsi ne tuo, kuo buvo, ir jos mylėjo jame ne jį patį, o žmogų, kurį sukurdamo jų vaizduotė ir kurio jos savo gyvenime gailiai ieškojo; ir paskui, kai pasle-bėdavo savo klaidą, tai visdėlto mylėdavo. Ir nei viena iš jų nebuvo su juo laiminga. Laikas ėjo, jis mezgė pažintis, suėdavo, išsikirdavo, bet nei kar-

to nemylėjo, buvo viskas, ko nepageidautum, bet tikrai ne meilė.

Ir faktai dabar, kai jo galva tapo žila, jis pamylėjo kaip privalu, iš tikrųjų — pirmą kartą gyvenime.

Anna Sergejevna ir jis mylėjo vienas antrą, kaip labai artimi, giminingi žmonės, kaip vyras ir žmona, kaip švelnus draugas; jiems rodėsi, kad pati lemtis juos iš anksto vieną antram paskyrė, ir buvo nesuprantama, kodėl jis yra vedęs o ji ištektusi; ir tarsi tatau būtų du paukščiai, keleiviai, patinas ir patelė, kuriuos sugavo ir priverė gyventi atskiruose narvuose. Jėdu vienas antram dovanojo tai, ko praėity gėdinosi, dovanojo viską dabartyje, ir jautė, kad šitoji jų meilė juos abudu yra pakeitusi.

Anksčiau liūdesio minutėmis jis save ramino visokiais samprotavimais, kurie tikrai atėdavo jam į galvą, dabar gi buvo ne samprotavimų reikalas, jis jautė gilų pasigailėjimą, norėjęs būti nuosirdžiu, švelniu.

— Laukis, mano geroji, — kalbėjo jis, — paverkei ir pakaks... Dabar imkime kalbėti, ką nors sugalvosime.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE

DIENRASTI "NAUJIENAS"

DR. R. G. BALUKAS
 AUSEKSIJA IR MOTERŲ LIGOS
 GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
 6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
 Medical Building) Tel. LU 5-0446
 P. jama ligonius pagal susitarimą.
 Jei neatsiliep. a. skambinti 374-8004.

DR. C. K. BOBELIS
 INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
 CHIRURGIJA
 Telef. 695-0533
 Fox Valley Medical Center
 800 SUMMIT STREET
 ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PAUL V. DARGIS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 Westchester Community klinikos
 Medicinos direktorius
 1938 S. Hanheim Rd., Westchester, IL.
 VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
 kas antrą sešadienį 8-3 val.
 Tel.: 562-2127 arba 562-2728

Rez.: GI 8-0873
DR. W. EISIN-EISINAS
 AKUSEKSIJA IR MOTERŲ LIGOS
 GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
 6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
 Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
 siliep. a. skambinti MI 3-0001.

TEL. — BE 3-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
 3707 West 103rd Street
 Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
 OPTOMETRISTAS
 KALBA LIETUVIŠKAI
 2616 W. 71 St. Tel. 737-5149
 Tikrina akis. Pritaiko akinimus ir
 "contact lenses"
 Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
 INKSTŲ, PUSLIES IR
 PROSTATOS CHIRURGIJA
 2656 WEST 63RD STREET
 Val. antradi. 1-4 popiet.
 ketvirtadi. 5-7 val. vak.
 Ofiso telefonai: 776-2880
 Rezidencijos telefonai: 440-5545

DR. VYT. TAURAS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS.
 Ofisas 2052 WEST 59TH STREET
 Tel. PR 8-1223
 OFISO VAL.: pirm., antradi., trečiadi.
 ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Sešadien-
 iams 2-4 val. popiet. ir kitu laiku
 pagal susitarimą.

P. SILEIKIS, O. P.
 UKTHOPEDIJAS-PROTEZASTAS
 Aparatai — Protezai. Med. ban-
 dazai. Speciali pagalba kojoms.
 (Arch Supports) ir t. t.
 Val.: 8-4 ir 6-8. Sešadieniais 9-1
 2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
 Telefonai: PROspect 6-5084

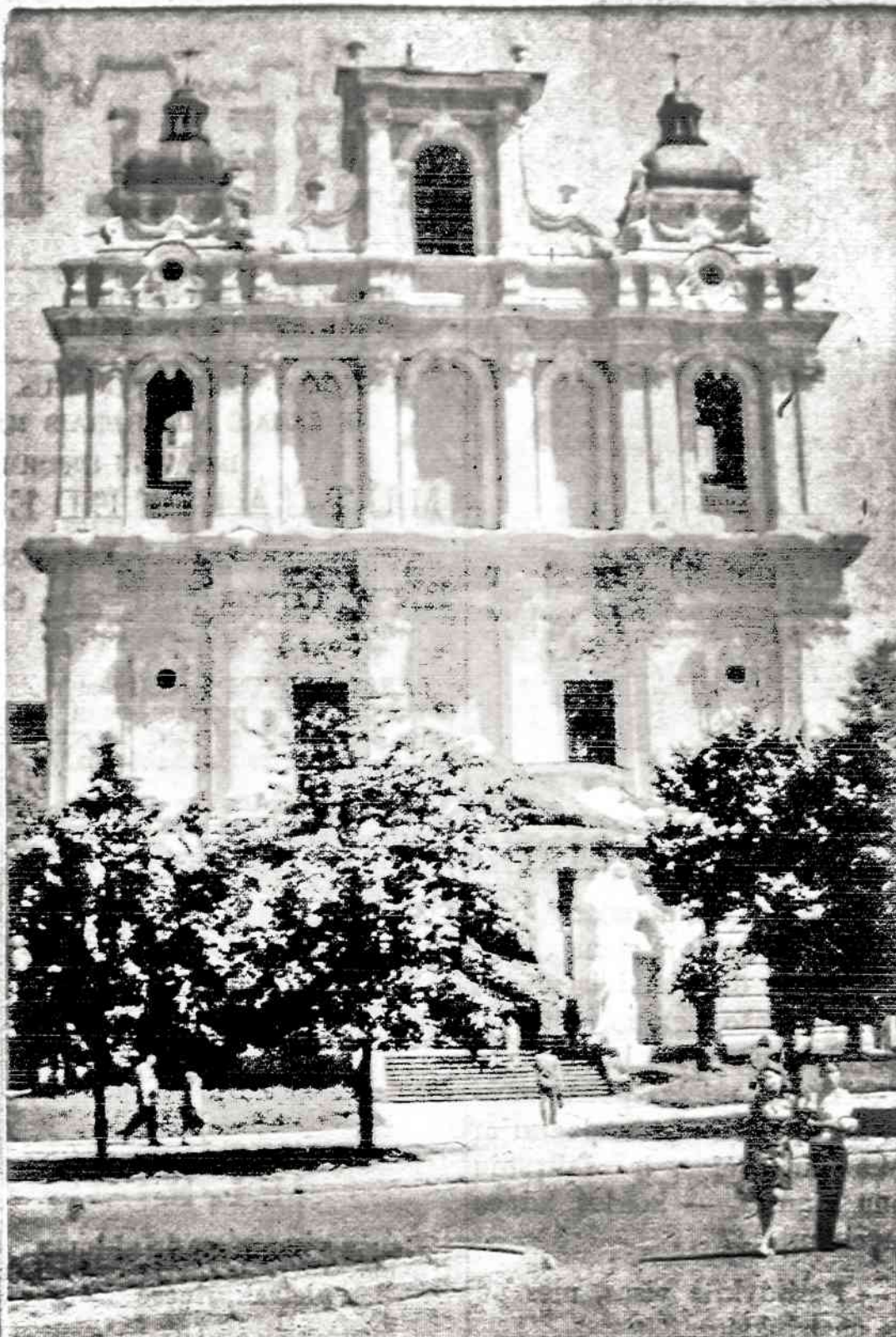
Gėlės visoms progoms
BEVERLY HILLS GELINYCIAI
 2443 WEST 63RD STREET
 Telefonai: PR 6-0833 ir PR 8-0834
 Naujoji Barbados ir Gene Drishų
 krautuvių
THE DAISY STORE
 7918 Southwest Hwy Oak Lawn
 Tel. 499-1318

PERKRAUSTYMAI
MOVING
 Leidimai — Pilna aparauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
 Tel. WA 5-8063

MOVING
 Apdraustas perkraustymas
 ir įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
 Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS
 RADIOJŲ ŠEIMOS VALANDOS
 Visos programos iš WOPA,
 1490 kil. A. M.
 Lietuvių kalba: kasdien nuo pir-
 madienio iki penktadienio 12:30
 — 1:00 val. popiet. Sešadieniais
 ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30
 val. ryto.
 Vedėja Aldona Daukus.
 Telefonai: HEMlock 4-2413
 7159 So. MAPLEWOOD AVE.
 CHICAGO, ILL. 60629

Help Keep
 Our Economy
 Strong
DR. R. G. BALUKAS

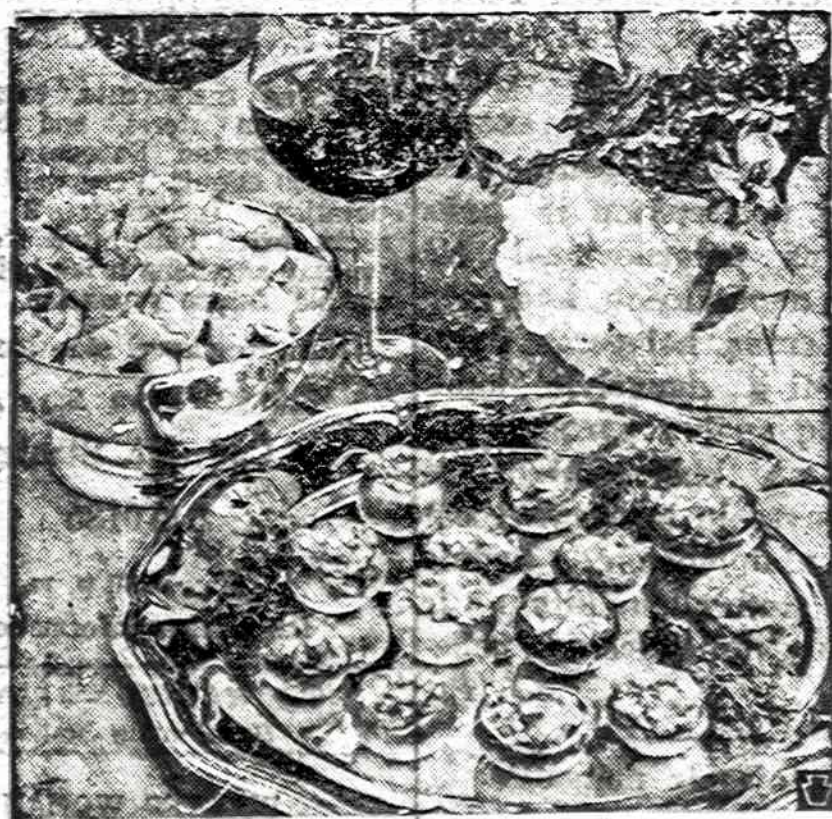
Šv. Kazimiero baroko stiliaus bažnyčia

Mokslo draugas žemaitis prisimena Lietuvos aviacijos vadą gen. Gustaitį

Šių metų spalio 16 dienos po-
 pietę Balzeko muziejaus salėje
 buvo prisimintas prieš 36 metus
 komunistų nužudytas gen. Anta-
 nas Gustaitis, Lietuvos aviacijos
 vadas. Šia proga kalbas pasakė
 Dabulevičius ir aviacijos
 pulk. A. Motuzas. Kalbėjo ir inž.
 J. Žemaitis, kuriam teko su nužu-
 dytu aviacijos viršininku moky-
 tis Marijampolės gimnazijoje.
 Spausdiname inž. Žemaitis kal-
 bą.

Gerb. Lietuvos Muzėjaus Di-
 rektorius Pone Balzekai, didžiai
 gerb. ponai Gustaitienė su jau-
 nąja dukra, mielas ponas Jasiū-
 našio minėjimo organizatoriai,
 mielos ir mieli šio minėjimo da-
 lyviai! Savo atsiminimus apie
 a. a. Lietuvos aviacijos genero-
 lą Antaną Gustaitį, buvusį mą-
 no Marijampolės gimnazijos ben-
 draklasį, rodos, prieš dešimtį
 metų esu paskelbęs "Naujųjų"
 dienraštyje, girdėjau, kad jie nau-
 jai atspausdinti š. m. rugs. mėn.
 "Kary", kurį dar neteko man
 matyti. Prisipažinsiu, tik vakar
 vakare paprašytas gerb. Jasiū-
 pulk. Dabulevičius ir aviacijos
 pulk. A. Motuzas. Kalbėjo ir inž.
 J. Žemaitis, kuriam teko su nužu-
 dytu generolu Antaną Gustai-
 tį, sutikau. Nebuvo laiko tinka-
 mai pasirošyti, atleiskite kalbė-
 siu ekspromtu, pakrikai, kiek
 mano atmintis leis.

Su Antanu Gustaičiu buvome
 bendrakiniai, pradedant pirma-
 ja ir baigiant penktąja klase.
 Žemesnėse klasėse mūsų pažin-
 tis, tolokai vienas nuo kito gy-
 venant, buvo menka, prisimenu,
 jis jau tuomet iš klasės mokinių
 išsiskyrė ypatingais matemati-
 koje sugebėjimais. Geriausiai jį
 teko pažinti 1913-1914 metais,
 draklasį, rodos, prieš dešimtį
 kai teko artimai gyventi Mari-

Happy Hour Mushrooms, a prize-winning recipe at the State Fair of Texas, will star at any party. Crushed Fritos brand corn chips, wine and other tasty ingredients combine in a stuffing for fresh mushroom caps to make a unique hot hors d'oeuvre.

Happy Hour Mushrooms marched away with the "Best of Show" award at the State Fair of Texas, and they are sure to get equal billing at your party table!

This prize-winning recipe combines Fritos brand corn chips and Frito-Lay brand dip mix with cheese, seasoning and just the right amount of wine for a tasty mixture to top fresh mushroom caps. Flashed under the broiler until brown and served bubbly hot, these stuffed mushrooms will be the star attraction at any festive occasion.

Happy Hour Mushrooms may be made in advance and refrigerated until party time. Brush the mushroom caps with lemon juice or white wine before stuffing and they will retain their light color during cooking.

HAPPY HOUR MUSHROOMS
 36 medium-sized Fresh mushrooms
 2 tablespoons Melted butter
 1 stick Butter, softened
 1 clove Garlic, minced or mashed
 1/2 cup Grated Monterey Jack cheese
 2 tablespoons Red wine
 1 tablespoon Soy sauce
 1 package Frito-Lay brand toasted onion dip mix
 1/2 cup Finely crushed Fritos brand corn chips

DIRECTIONS:
 Remove stems from mushrooms. Wash caps and brush with melted butter.
 Combine softened butter, garlic, and grated cheese; mix well. Add wine, soy sauce, dip mix and crushed corn chips to make a paste.
 Fill mushroom caps with mixture. Place on baking sheet and broil for 3 minutes, or until bubbly and lightly browned.

Jampolės priemiesčio Degučiuose
 pas ponus Pučėtus drauge su
 bendrakiniais — Kaziu Montvi-
 la, Vincu Čepa, Antanu Vosy-
 lium ir Juliu Plaušiničium, kuris
 kartu su Antanu Gustaičiu gy-
 veno kieme nedideliame namelyje.
 Jis Antaną pažinojo anksčiau ir
 galėtų pateikti išsamesnį apie
 jį žinį.

Dabar jau Julius Plaušina-
 tis gyvena čia netoliese Čikago-
 je, šiandien jį atankiau ir pak-
 viečiau drauge vykti į šį minė-
 jimą. Jis apgailestavo, kad po
 operacijos jautiesi vykti nepa-
 jėgus, dėl to prašė pareikšti sa-
 vo nuosirdžią užuojautą ponai
 Gustaitienė su šeima dėl taip
 brangaus asmenio ne vien še-
 mai, bet ir visai lietuvių tautai,
 perankstyvos mirties, rusų oku-
 pantų pajėgiausiam amžiuje
 žiauriai nužudyto Maskvoje.

Anksčiau manęs kalbėjusieji
 šio minėjimo prelegentai ponai
 Dabulevičius ir Mažeika plačiai
 ir išsamiai nušvietė Antano Gus-
 taitio biografinius bruožus, kaip
 jis, dėl savo ypatingų gabumų
 kildamas tarnyboje, nuo eilinio
 kareivio pasiekė generolo laipsnį
 ir, būdamas genialus lietuviškų
 Anbo lėktuvų konstruktorius,
 išgarsino Lietuvos vardą pla-
 ciame pasaulyje. Man lieka trum-
 pai, kad Jūsų nevalginti, pris-
 iminti kaip atrodė tas pats Anta-
 nas Gustaitis lankdamas prieš
 pirmą pasaulinį karą Marijam-
 polės rusų gimnaziją. Buvo mi-
 nėta, kad iš prigimties apdova-
 notas nepaprastais gabumais,
 Antanas Gustaitis nežinia kodėl
 nesistengė klasėse būti pirmau-
 jančiu, matomai, ne visi mokslo
 dalykai jį tiek domino kiek jo
 mėgiamoji matematika. Jis bū-
 damas draugiško, paslaugaus bū-
 do, paprašytas paaiškinti ką
 nors neaiškaus matematikos da-
 lykuose, niekuomet neatsisaky-
 davo. Kas mus, jo draugus, ste-
 bino, kad netekdavo matyti An-
 taną ruošiant pamokas. Kai
 mes ištisas valandas tiesiog pra-
 kaituodami joms pašvėdavom,
 tai Antanas kokią nors knygą
 (tik ne rankvedį!) beskaityda-
 mas kartu mėgdavo skambinti
 mandalina. Jis buvo pirmieji
 šachmatistas. Nekalbant apie
 bendrakinį, bet ir tarpe vy-

resnių klasių gimnazistų, jis sau
 atsakančio partnerio nerada-
 mas, lošdavo vienkartiniais
 ar grupė. Kas labiausiai mus
 stebino, kad Antanas lošdamas
 šachmatais, beskaitydamas kny-
 gą ir grodamas mandalina, tai
 gi tris darbus kartu bedirba-
 mas, retai kada ateidavo paž-
 velgti į šachmatų lentelę, liepa-
 vo mums jo nusekyton vieton lo-
 šiamą figūrą pastatyti, ir jis
 mus aplošdavo, nors mes save
 skaitėme neblogais šachmatis-
 tais.

Frismenu, susitarę, mes mėgi-
 nome Antaną apstatyti — ap-
 gauti, atseit, jo liepimu keliamas
 figūras sau palankion vieton
 pastatyti, bet jis mūsų apgaule
 pastebėjęs, išsibardavo, liepa-
 mas atstatyti figūrą jo nurody-
 ton vieton. Vien likdavo atspra-
 syti — "klaidą" padarius. Tai
 aiškus įrodymas kokią fenome-
 nalią atmintį jis turėjo. Jis loš-
 davo susirašinėjimo būdu su žy-
 miais Rusijos šachmatistais ir
 sakėsi iš vieno kaukaziečio išlo-
 šęs 50 rublių. Tais laikais tai
 buvo dideli pinigai, reikėjo tu-
 rėti drąsos ir savimi pasitikėji-
 mo tokia pinigų suma, kaip gim-
 nazistui, operuoti.

Antanas, greitai mintinai ne-
 suklysdamas, atlikdavo triženklę
 daugybą, pav. 269 iš 307, dvi-
 ženklės daugybos netenka ir mi-
 nėti. Už tai gimnazijos mokiniai
 jį vadino "matematičeskaja bom-
 ba" (matematinė bomba). Jis bu-
 vo nuostabus ir gimnazijos pe-
 dagogams: jie sakydavo, kad per
 visą 50 metų gimnazijos gyva-
 vimo laikotarpį, mokinio pana-
 šiais matematikoje gabumais nė-
 ra buvę. Šeštoje klasėje mate-
 matikos mokytojas Dombroskis,
 išaiškinęs logaritmų skaičiavimo
 lenteles, pasakė, kad jos taip
 tiksliai sudarytos kad, radusis
 jose klaidą, milijoną rublių pe-
 nytų. Tas Antaną užintrigavo.
 (Bus daugiau)

♦ Be veido — kitų veidus ro-
 do, be akių — visus mato, kas
 prieš jį atsistoja. (Veidrodis)

♦ Ažuolas sudegė ligi šaknų:
 nei anglių, nei pelenų. (Žvakė)

MŪSŲ DRAUGIOS NARIUI

A. + A.

AGR. ALEKSANDRUI GAŠKAI

mirus,

žmonai Emilijai, sūnams Remigijui, Aleksandrui ir Kęstučiui, dukroms
 Vidai ir Dafai, broliui Antanui ir jų šeimoms, artimiesiems, giminėms
 ir draugams reiškia nuosirdžią užuojautą ir kartu liūdi

A. L. Pensininkų Draugija
 Chicago valdyba ir nariai

MŪSŲ SAJUNGOS NARIUI

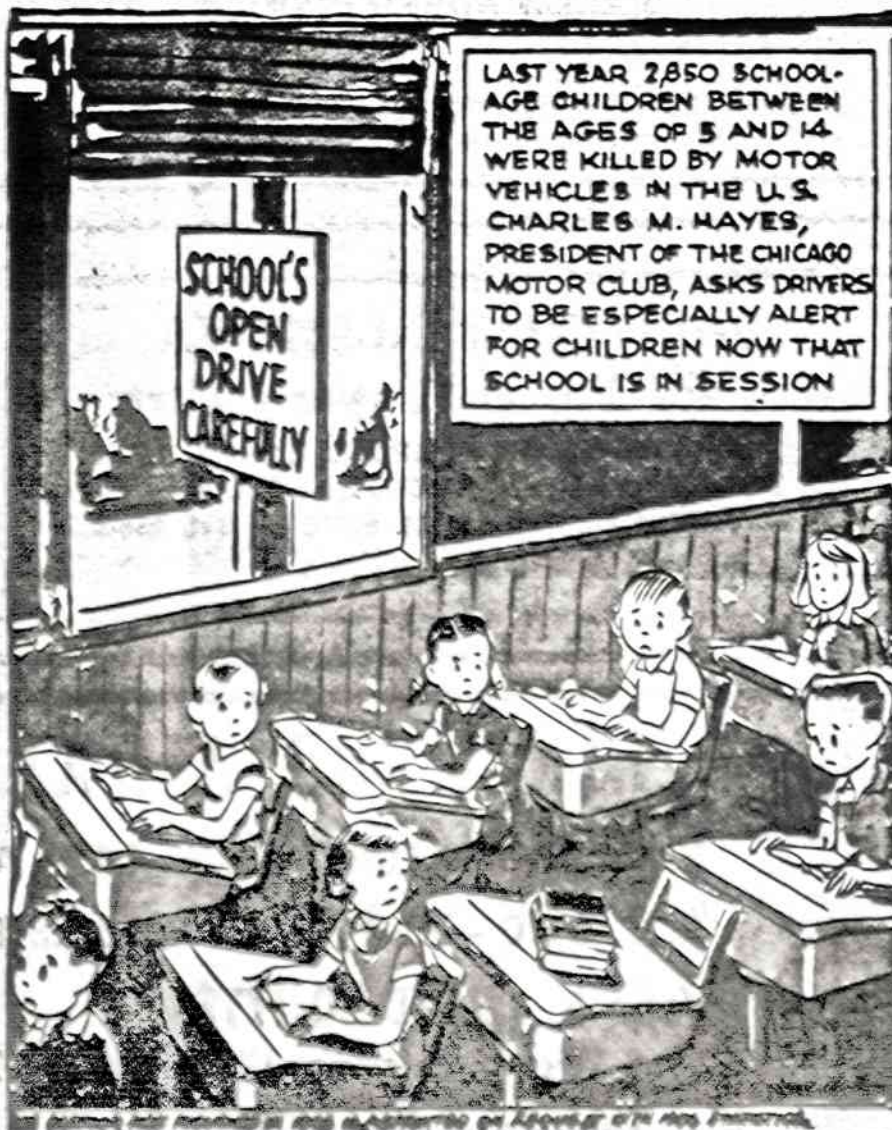
A. + A.

STANLEY BUKUI - BUKAUSKUI

mirus,

dukrai Sandrai Carnahan, žentui Claude, anūkams, broliui Antanui
 ir jų šeimoms, artimiesiems draugams Valerijui ir Edvardui Točlaskams
 ir jų šeimoms, nuosirdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Amerikos Lietuvių Pensininkų Sąjunga
 Chicago skyriaus valdyba ir nariai

LAST YEAR 2850 SCHOOL-
 AGE CHILDREN BETWEEN
 THE AGES OF 5 AND 14
 WERE KILLED BY MOTOR
 VEHICLES IN THE U.S.
 CHARLES M. HAYES,
 PRESIDENT OF THE CHICAGO
 MOTOR CLUB, ASKS DRIVERS
 TO BE ESPECIALLY ALERT
 FOR CHILDREN NOW THAT
 SCHOOL IS IN SESSION

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠCIONIUI

"Grįžkite į mane ir aš grįšiu į jus, sako kareivių Viešpats".
 Mal. 3:7.

Atkartotinai šventajame Rašte pasakyta, kad Dievo malonė pasilieka
 per amžius. Esamuoju laiku tik maža dalis pasaulio žmonijos gavo Dievo
 malonės jį išteisinimui ir palaiminimui. Kaip Viešpats pasirodė malonin-
 gas tiems, kuriuos jis priėmė ir išteisino, atleisdamas jiems nuodėmes, taip
 pat jis pasirodė maloningas ir gailingas tiems, kurie nusigėrėžia nuo nu-
 dėmių, pasitaisto ir sugrįžta pas jį. Jis taip pat pasirodė kantrus net ir tiems,
 kuriems trūksta meilės ir atleidimo dvasios. Tuo mes esame užtikrinti, kad
 tinkamu, jo nustatytu laiku, įvyks visi gerieji Dievo pažadai ir kiekvienas
 turės progos pažinti jį ir visi paklusnieji gaus amžiną gyvenimą.

Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mi-
 rusieji? Į tą klausimą atsako knygutė "Viltis po mirties", kurią gausite ne-
 mokamai. Rasykite:

F. ZAVIST, 3715 West 66th STREET, CHICAGO, ILL. 60629.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI.

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
 6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios
 Mašinoms Vieta
 Tel. 737-8600
 Tel. 737-8601

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
 Tel.: YArds 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
 Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
 Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
 Telef.: TOWnhall 3-2108-9

TRYs MODERNISKOS KOPLYČIOS
 AIKSTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

N A R I A I:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANCE
 PATARNAVI-
 MAS DIENA
 IR NAKTĮ
 ★
 TURIME
 KOPLYČIAS
 VIŠOSE MIESTU
 DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

TOMAS IR LAURYNAS LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET RYpublic 7-1213
 2314 WEST 23rd PLACE Vh tnia 7-6672
 11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, IL. 974-4418

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

